

Notat om læreres håndtering af hygiejneopgaver

Dette notat beskriver, hvilke hygiejneopgaver der efter Danmarks Lærerforenings vurdering kan forventes af lærere som led i deres omsorgs- og tilsynsforpligtelse, og hvilke opgaver der må anses for at ligge uden for lærerens arbejdsområde.

1. Akutte situationer og omsorgsforpligtelsen

Lærere har som led i deres omsorgs- og tilsynsforpligtelse over for eleverne pligt til at handle i akutte situationer, hvor en elev har behov for umiddelbar hjælp.

Det kan eksempelvis være tilfælde, hvor en elev:

- bliver akut syg i undervisningen og kaster op,
- kommer til at tisse i bukserne,
- har afføring i bukserne,
- eller på anden måde får et akut behov for hjælp, som kræver øjeblikkelig indsats.

I sådanne situationer kan det være nødvendigt, at læreren hjælper med at håndtere situationen, indtil eleven kan overdrages til forældre, sundhedspersonale eller andre relevante personer.

Det afgørende er, at der er tale om en akut hændelse, som kræver en umiddelbar indsats, og hvor der ikke nødvendigvis er andre til stede, som kan tage hånd om situationen.

Hvis der eksempelvis er rengøringspersonale eller andet relevant personale til stede og tilgængeligt i undervisningstiden, svækkes begrundelsen for, at læreren selv skal stå for oprydningen, da opgaven i stedet kan overdrages til den personalegruppe, som har rengøring som arbejdsopgave.

2. Almindelige og omfattende rengøringsopgaver

Lærere er derimod ikke forpligtet til at udføre almindelige eller omfattende rengøringsopgaver.

Dette gælder blandt andet:

- rengøring af toiletter,
- fjernelse af afføring placeret bag toiletter,
- rengøring af afføring smurt på vægge, ruder eller håndvaske,
- omfattende oprydning efter hærværk eller uhygiejniske forhold,
- øvrige rengøringsopgaver, som naturligt hører under rengøringspersonale eller anden relevant personalegruppe.

Sådanne opgaver må henføres til skolens rengøringsfunktion eller håndteres af ledelsen gennem de procedurer, der er etableret på arbejdspladsen.

Det er i denne sammenhæng ikke afgørende, om den konkrete opgave er omfattet af rengøringsselskabets servicekontrakt eller ej. Hvis opgaven falder uden for kontrakten, er det et ledelsesansvar at sikre, at opgaven løses på anden vis.

3. Arbejds miljø og håndtering af kropsvæsker

Hvis en lærer i en akut situation skal håndtere eller fjerne eksempelvis bræk, urin eller afføring, skal arbejdet efter arbejdsmiljølovgivningen kunne udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Arbejdsgiveren har derfor ansvar for at:

- udarbejde klare retningslinjer for håndtering af kropsvæsker,
- instruere medarbejderne i de gældende procedurer,
- sikre adgang til nødvendige hjælpemidler og værnemidler.

Der bør som minimum være adgang til:

- engangshandsker,
- klude eller absorberende materiale,
- affaldsposer til sikker bortskaffelse.

Afhængigt af situationens karakter kan der også være behov for:

- masker eller anden beskyttelse mod sprøjt,
- udstyr, der reducerer udsættelse for lugtgener og smitterisiko.

4. Gentagne hændelser

Hvis lærere gentagne gange pålægges opgaver med håndtering af kropsvæsker eller oprydning efter elever, bør problemstillingen drøftes i MED-systemet.

Baggrunden er, at sådanne opgaver ikke udgør en almindelig del af lærerens kerneopgave, og at tilbagevendende hændelser kræver organisatoriske løsninger frem for ad hoc-håndtering.

Der bør i den forbindelse aftales lokale procedurer for:

- tilkaldelse af rengøringspersonale eller anden relevant hjælp,
- håndtering af akutte hygiejnehændelser,
- ansvarsfordeling mellem personalegrupper.

5. anbefalinger

Det anbefales, at arbejdspladsen udarbejder:

- klare retningslinjer for håndtering af akutte hygiejnehændelser,
- en instruks for håndtering af kropsvæsker,
- adgang til nødvendige hjælpe- og værnemidler,
- en tydelig aftale om, at lærere alene håndterer sådanne situationer i egentlige nødstilfælde og ikke som en tilbagevendende eller almindelig arbejdsopgave.

Udgangspunktet er således, at læreren kan være forpligtet til at handle i akutte situationer af hensyn til elevens trivsel, sikkerhed og værdighed, men at almindelige eller omfattende rengøringsopgaver ikke er en del af lærerens arbejdsområde og derfor må håndteres af rengøringspersonale eller gennem ledelsens organisering af arbejdet.

/CAB